

1.

(Odgovor: b0ysee) Za povezani graf G kažemo da je eulerovski ako postoji zatvorena staza koja sadrži svaki brid od G . Povezani graf G je eulerovski onda i samo onda ako je stupanj svakog vrha paran.

Iz ovih tvrdnji može se za $K_{r,s}$ reći kako i r i s moraju biti parni posto je $K_{r,s}$ potpuni bipartitan graf (svaki vrh s jedne strane vezat će se na sve vrhove s druge, a njegov će stupanj biti paran samo ako se s druge strane nalazi paran broj vrhova). Također, graf može biti i skoro eulerovski, a skoro eulerovski je ako staza kroz sve bridove nije zatvorena, te vrijedi da je graf skoro eulerovski ako i samo ako ima dva vrha s neparnim stupnjem. To znači da ili r ili s mogu biti 2, a onda se s druge strane mora nalaziti neparan broj vrhova (jer tada imamo 2 vrha koja su neparni, zbog druge strane, te sve ostale vrhove koji se vezu na ova dva i time su automatski parni).

Sto se kotaca W_n tiče, on nikada neće biti niti eulerovski niti skoro eulerovski. To se najlakše vidi iz toga ako mu pogledamo "vanjske" vrhove. Oni uvijek imaju stupanj 3 posto imaju 2 susjedna "vanjska" vrha i 1 "unutarnji", tako da će $(n-1)$ vrhova (tj. ovi "vanjski") tog kotaca sigurno biti neparno, a tu već pada test na eulerovski graf.

2.

(Odgovor: Pylo) Za povezani graf kažemo da je eulerovski graf, ako postoji zatvorena staza koja sadrži svaki njegov brid. U eulerovskom grafu svi vrhovi imaju parni stupanj.

Ako neki vrh ima paran stupanj, znači da je incidentan sa parnim brojem bridova. To znači da će svaki brid u tom vrhu imati neparan broj susjednih bridova, ali kako svaki brid spaja dva vrha, i u svakom ima neparan broj susjednih bridova, ukupno će imati paran broj susjednih (zbroj dva neparna broja = paran).

Bridni graf preslikava te bridove u vrhove, koji će tada također imati jednak broj susjednih vrhova, dakle paran broj, a to je ujedno i stupanj nekog vrha.

Zato je bridni graf jednostavnog eulerovskog grafa također eulerovski.

3.

(Odgovor: Pylo) Ovo je jako jednostavno i poprilično dosadno.

Fleuryev algoritam je postupak pronalaženja eulerovske staze (ako postoji), a radi se na slijedeći način:

Počmete u bilo kojem vrhu grafa i "hodate" po grafu bilo kojim redoslijedom uz ova pravila:

1) prebriši bridove kojima si prošao, a ako vrh ostane izoliran, briši i njega

2) prijeđi mostom samo ako nemaš druge mogućnosti.

Sad je jedino problem nacrtati Q4 (to je hiperkocka za sve vas geekove:), ali naravno mi se nećemo time mučiti nego ćemo pogledati na internet.

<http://en.wikipedia.org/wiki/Tesseract>

Tu sam odabrao graf koji mi se najviše svidio i nasumice označio vrhove (nije važno kako ih označimo), i to onda ovako izgleda:

Postupak sam već objasnio, on nije jednoznačan i svatko može ići drugačijim putem. Ovako sam ja išao:

Eulerovska staza je: 1->2->3->4->5->6->7->8->1->10->3->12->5->14->7->16->11->14->9->12->15->10->13->6->15->8->9->2->11->4->13->16->1

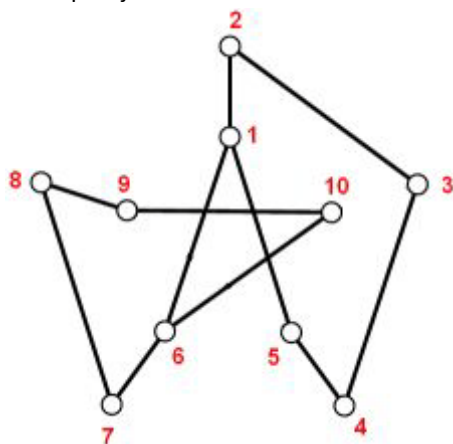
4.

(Odgovor: Pylo) Petersenov graf imate u knjizi na strani 23, ali kome se ne da otvarat može ga vidjet ovdje:

http://en.wikipedia.org/wiki/Petersen_Graph

Možete vidjet da taj graf ima 10 vrhova stupnja 3. Da bi graf bio skoro eulerovski on mora imati samo dva vrha neparog stupnja. Znači moramo od 10 vrhova, 8 smanjih stupanj, a svakim bridom koji maknemo utječemo na dva vrha. Dakle treba maknuti 4 nesusjedna brida, i to se može na ovom grafu.

Jedan primjer bi bio:

A staza je: 1->2->3->4->5->1->6->7->8->9->10->6

Primjetite da kod skoro eulerovskih grafova postoji staza koja prolazi kroz sve bridove, ali ona nije zatvorena. Ta staza počinje u jednom vrhu neparnog stupnja, a završava u drugom.

5.

(Odgovor: b0ysee) Ovdje nije potrebno crtati da bi se ustanovilo koliko bridova treba dodati. Naime, treba pogledati sve vrhove Petersonovog grafa.

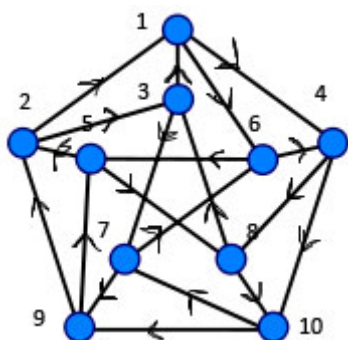
Svi njegovi vrhovi su stupnja 3, a mi zelimo dodavanjem bridova sve njih dovesti na stupanj 4 (tj. paran stupanj) kako bi dobili eulerovski graf.

Sve skupa postoji 10 vrhova u Petersonovom grafu. Jedan brid povezuje dva vrha i upravo će novonastali brid povećati stupanj točno tom broju vrhova.

Kako bi svim vrhovima podigli stupnjeve dovoljno je dodati 5 bridova (od kojih svaki poduze stupanj dvama vrhovima).

Sto se eulerovske staze tice, dobro će doci crtez cisto da znamo kuda idemo.

Ovdje je najpametnije primijeniti Fleuryev algoritam koji je stvarno lagan.

Krenuo sam iz 1 prema četvorci i nakon toga samo pratite strelice, a evo ovdje i eulerovska staza:

1 -> 4 -> 10 -> 9 -> 2 -> 1 -> 6 -> 4 -> 8 -> 10 -> 7 -> 9 -> 5 -> 3 -> 7 -> 6 -> 5 -> 8 -> 3 -> 1

6.

(Odgovor: Pylo) Graf vam je na slici (str. 36.) treba dokazati da je hamiltonovski. Hamiltonovski grafovi imaju ciklus koji prolazi svim vrhovima (samo jednom).

U knjizi piše:

Ako je G jednostavni graf s n vrhov, $n \geq 3$, te ako vrijedi:

$$\deg(v) + \deg(w) \geq n$$

za svaki par nesusjednih vrhova v i w grafa G , onda je G hamiltonovski.

Drugim riječima mi bi trebali uzet svaka dva nesusjedna vrha u grafu, zbrojit njihove stupnjeve i provjeriti da li je taj zbroj $\geq n$ ($n=11$ u grafu iz zadatka)

To je nekih 11! računica, pa neće biti problem. NOT! 🤖

Ali već ćemo na prvom pokušaju zbrajanja stupnjeva nesusjednih vrhova dobiti manje od 11, pa očito ova

pretpostavka ne pomaže. Što nam preostaje? Da baš to, crtanje.

Evo primjera jednog takvog ciklusa. Ide od 1 do 11, pa se vrati na 1.

7.

(Odgovor: b0ysee) Takvi grafovi su upravo ciklus grafovi - C_n . Da bi graf imao eulerovsku stazu mora postojati zatvorena staza koja prolazi kroz sve bridove - to vrijedi za C_n . Da bi graf bio hamiltonov, tj. imao hamiltonovu stazu mora imati zatvorenu stazu koja prolazi kroz sve vrhove, a i to C_n očito ima.

8.

(Odgovor: Pylo) Potpuni graf $K(2k+1)$ ima $\frac{(2k+1)(2k)}{2} = k(2k+1)$ bridova. Budući da svaki disjunktni hamiltonovski ciklus zauzima $(2k+1)$ bridova (jer prolazi kroz sve vrhove), može ih biti najviše:

$$\frac{k(2k+1)}{(2k+1)} = k$$

9.

(Odgovor: Pylo) Pretpostavimo da imamo potpuni graf sa n vrhova, $n \geq 3$. On ima $\frac{n(n-1)}{2}$ bridova i stupanj svakog vrha mu je $(n-1)$.

Zanima nas koliko mu bridova trebamo maknuti, da bi dobili graf sa $\frac{(n^2-3n+6)}{2}$ koji je zadan u zadatku.

$$\frac{n(n-1)}{2} - \frac{(n^2-3n+6)}{2} = n-3$$

Znači početnom potpunom grafu maknemo $(n-3)$ brida i dobijemo graf sa zadanim svojstvima.

Sada pogledajmo da li takav graf zadovoljava dovoljan uvjet za sve nesusjedne vrhove v i w :

$$\deg(v) + \deg(w) \geq n$$

U potpunom grafu taj će zbroj uvijek biti $2(n-1)$ što je veće od n . Ako maknemo $(n-3)$ bridova, u najgorem slučaju nekom će se vrhu stupanj smanjiti za $(n-3)$.

Treba predvidjeti još jednu mogućnost, a to je da je jedan od bridova koje smo maknuli spajao oba promatrana vrha, pa je zato i drugom vrhu stupanj pao za 1.

Dakle od dva promatrana nesusjedna vrha moguće je da im se zbroj stupnjeva smanjio najviše za $[(n-3)+1]=n-2$

Zbroj stupnjeva će tada biti:

$$2(n-1) - (n-2) = n \geq n$$

Uvjet je zadovoljen, a pretpostavka dokazana

10.

Zadatak nas traži broj bridova koji se smije oduzeti svakom potpunom grafu ($n \geq 4$), ali tako da on i dalje ostane hamiltonovski.

Teorem 13 na strani 33 kaže ovako:

Ako je G jednostavni graf s n ($n \geq 3$) vrhova, te ako je $\deg(v) \geq n/2$ za svaki vrh iz G , tada je G hamiltonovski.

Mi znamo da svaki vrh u potpunom grafu ima stupanj $(n-1)$ posto je ima brid sa svim ostalim vrhovima (osim, naravno, sa samim sobom).

Ako na to tako gledamo, moramo samo ostvariti slučaj da graf promijenimo tako da svaki vrh ima stupanj točno $n/2$.

To znači da svakom vrhu možemo smanjiti stupanj za $(n/2 - 1)$ - ovaj -1 dolazi od činjenice da je broj susjednih vrhova $(n-1)$, konkretno:

$$n - 1 - (n/2 - 1) = n - 1 - n/2 + 1 = n - n/2 = n/2,$$

a to je upravo ono što tražimo.

No, treba pripaziti jer rješenje nije jednostavno $(n/2 - 1)$, već $(n/2 - 1)/2$, posto mi u ovom našem slučaju gledamo vrhove i tako svaki brid brojimo dva puta.

11.

(Odgovor: b0ysee) Ovakvi zadaci najlakše se rješavaju Dijkstrinim algoritmom s 41. str). Ukratko, ideja je da se uspoređuju susjedni vrhovi i bira najkraci put (s time da se uvodi varijabla l koja sadrži ukupni najkraci put do trenutnog vrha), ali tako da se uspoređuje i sa korakom "unazad" (da se slučajno ne bi našao u konacnici možda povoljniji put). Na 42. str. ima lako pratljiv postupak, pa neću puno ulaziti u to, već samo napisati po uzoru na taj primjer kako riješiti ovaj zadatak.

$l(A) = 0$, $l(B) = \inf$, $l(C) = \inf$, ..., $l(G) = \inf$, $S_0 = A$, $i = 0$ (početno stanje)

$l(B) = 30$, $l(C) = 50$, $\min\{30, 50, \inf\} = 30$, $u_1 = B$, $S_1 = \{A, B\}$, $i = 1$ (izabrali smo najkraci put do vrha B).

$l(C) = 49$, $l(D) = 36$, $l(E) = 70$, $\min\{50, 49, 36, 70, \inf\} = 36$, $u_2 = D$, $S_2 = \{A, B, D\}$, $i = 2$ (sljedeći vrh je vrh D posto on daje najkraci put, logično)

$l(C) = 48$, $l(F) = 59$, $l(E) = 71$, $\min\{49, 70, 48, 59, 71, \inf\} = 48$, $u_3 = C$, $S_3 = \{A, B, D, C\}$, $i = 3$ (ovo je zanimljivo, naime, dosli smo u vrh C preko dva međjuvrha umjesto da smo isli direktno iz A , ali zato bas Dijkstrin algoritam ovako odlično pali jer smo međjuputevima do C -a dosli sa "samo" 48 jedinica, a ovako bi nam trebalo 50. Također, treba vidjeti da smo uzeli sve podatke iz prošlog koraka kad smo tražili min kako ne bismo izgubili kakvo možebitno rješenje).

$l(F) = 58$, $\min\{59, 58, \inf\} = 58$, $u_4 = F$, $S_4 = \{A, B, D, C, F\}$, $i = 4$ (opet smo "uštedjeli" jednu jedinicu! :) Osim toga, uspoređivanje s E -om iz prošlog koraka svodi se na usporedbu s $\inf$. jer E nije susjedan vrh)

$l(E) = 69$, $l(G) = 88$, $\min\{71, 69, 88\} = 69$, $S_5 = \{A, B, D, C, F, E\}$, $i = 5$ (ovdje smo ipak morali usporediti s onim prijašnjim E -om jer je opet moglo doći do gubljenja rješenja)

$l(G) = 77$, $\min\{88, 77\} = 77$, $S_6 = \{A, B, D, C, F, E, G\}$, $i = 6$, KRAJ!

(Dosli smo do G -a, naravno uspoređivali smo i s onom drugom varijantom da ne izgubimo koje rješenje)

12.

(Odgovor: b0ysee) Ovaj zadatak može se naravno riješiti i Dijkstrinim algoritmom (pogotovo za udaljenije točke), ali ne vjerujem da će mi se dati, pa ću samo proći kroz vrhove gledajući sliku jer se većina vidi na prvi pogled. :)

* A

1 je najmanja težina brida, pa će to biti direktan put.

S → A

* B

Može se doći i preko A i preko C, ali nijedan takav put ne nudi težinu manju od 3, tako da će i to biti direktno.

S → B

* C

Može se doći preko A, no ta ruta bilo kako bilo nudi vrlo brzo put veći od 6, međutim, preko vrha B može se doći za 5 jedinica, tako da biramo taj put!

S → B → C

* D

Ovdje stvarno ne treba puno mozgati da bi se vidjelo kako se preko vrha A dodje za 3 jedinice do vrha D, tako da je to dosta očito.

S → A → D

* E

E, ovdje već ima malo više mogućnosti, međutim, put preko A i D nudi put od 4 jedinice. Ako krenemo preko B u startu imamo bar 3 jedinice (koje će sigurno dati bar 4 kasnije), a ako krenemo preko C u startu imamo 6 jedinica, tako da je i tu odluka vrlo laka.

S → A → D → E

* F

Put preko točke A u najboljem slučaju iznosi 9 jedinica (samo 2 moguća puta koja su koliko toliko "štedljiva"). Put preko točke C je nužno veći od 9, pa nas ni ne zanima, ali preko točke B možemo stići s 3+3 jedinice, pa ćemo to i izabrati! :)

S → B → F

* G

Kod G-a treba upotrijebiti do sada dobivene podatke i pogledati što je najpametnije iskoristiti. Do vrha D dosli smo preko A najbrže za 3 jedinice. Ako skratimo put preko E dodat ćemo mu samo 1+5 jedinica i on će iznositi sve skupa 9. Do vrha E smo dosli najbrže preko E-a, no on je uključen u put od D (ovaj prvi promatrani), tako da nas ne zanima više. Do vrha F smo dosli za 6 jedinica (preko točke B), no on ima put koji nosi samo 2 jedinice, tako da može ukupno doći za 8 jedinica do vrha G i ociti je pobjednik! :)

S → B → F → G

Ovaj zadnji primjer (vrh G) zapravo je mini primjena Dijkstrinog algoritma bez pisanja svih onih varijabli.

13.

(Odgovor: b0ysee) Za ovaj zadatak nisam u potpunosti siguran, ali ja bio napravio sljedeće modifikacije (koje su označene bold tekstom):

(algoritam s 41. strane)

1. Stavi $l(u_0) = 0$, i... (ovdje ne bih ništa mijenjao)
2. Za svaki vrh $v \in E \setminus \{u_0\}$, zamijeni $l(v)$ s $\max\{l(v), l(u_i) + w(u, v)\}$. Izračunaj $\max\{l(v)\}$, te odredi u_{i+1} kao onaj vrh za koji se taj **maksimum**
3. Nema promjene postize. Stavi...

14.

(Odgovor: b0ysee) Ovaj zadatak rješava se isto kao i 11. samo što treba koristiti ovaj promijenjeni algoritam, tj. uvijek tražiti maksimalnu vrijednost.

Trenutno mi se stvarno ne da ispisivati, samo ću napisati put:

A → C → B → E → D → F → G

15.

(Odgovor: b0ysee) Placeholder, valjda će mi se dati riješiti, ovo je samo drljanje postupaka koji su već navedeni. Dobije se graf gradova i treba naći sve moguće kombinacije najkrćih puteva između dvaju točaka.

17.

Za ovaj graf se lako da vidjeti da je skoro eulerovski jer ima točno dva vrha neparnog stupnja. To nam olakšava problem kineskog postara ekstremno, zato što onda možemo naći eulerovsku stazu (tako da postar svaki brid prođe samo jednom dok raznosi poštu), a nakon toga ga vratimo u sjedište najkracim mogućim putem (čak i u knjižici kazu da ako dobijemo takav graf da se on svodi na: nalazjenje eulerovske staze + Dijkstrin algoritam kako bi se što brže vratili u bazu).

Eulerovskih staza ovdje ima koliko hoćete, samo da podsjetim - to je put kojem su svi bridovi različiti. Evo, ja ću ici (po težinama bridova) ovako: $7 \rightarrow 2 \rightarrow 6 \rightarrow 3 \rightarrow 10 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 2 \rightarrow 8$ (Sve skupa: 45).

Za nalazjenje puta natrag kod ovako jednostavnog grafa cijeli Dijkstrin algoritam stvarno nije potreban, bit će dovoljno samo se poslužiti tim principima i naći ga odoka. Prvo se vratimo bridom težine 8 natrag. Sada imamo 3 izbora: gornja staza iznosi $(3+6+2)$ 11, srednja iznosi 10, a donja iznosi $(2+4+3)$ 9, što znači da ćemo izabrati donju. Tome pridodamo još i ovih zadnjih 7 i imamo: $45 + 8 + 9 + 7 = 69$, što je i najkrći put kojim kineski postar može ici.

18.

Samo da potvrdim odgovor na 18. Točno je 34, pitao sam jučer Pavčevića i on je potvrdio da ako dobijemo, za kineski problem postaram, graf koji je ili lanac ili stablo, tada treba svaki brid učiniti dvostrukim da bi se problem mogao riješiti, a onda mora proći put koji iznosi $|E(G)| \cdot 2 = 17 \cdot 2$.

19.

Pohlepni algoritam ovdje daje rješenje.

Pohlepni algoritam je način traženja najkrćeg puta po grafu na način da gledamo koji nam je u tom trenutku put dalje najbolji, tj. u svakom vrhu ponovno gledamo kud ćemo dalje i biramo najbolji izbor.

Krenimo iz vrha A, ici ćemo u vrh D zato što je težina tog brida 3, nakon toga idemo u vrh E jer ovdje imamo težinu 2, pa zatim u vrh C jer je težina opet 2, pa zatim u vrh B jer je težina 3 i nakon toga se vraćamo u vrh A (preko brida težine 4).

Ukratko: $A \rightarrow D \rightarrow E \rightarrow C \rightarrow B \rightarrow A$ (tj. $3+2+2+3+4 = 14$)

Sad, kako najbrže provjeriti jesmo li stvarno išli najboljim putem. Nakon što sam dosta gledao taj problem čini mi se da je najjednostavnije pogledati sve težine bridova i popisati ih u jednom redu. Nakon toga pogledamo koliko bridova moramo proći, te vidimo uolikoj mjeri koristimo bridove najmanje težine.

Konkretno za ovaj primjer,

imamo bridove težina: 2,2,3,3,4,4,5,6,7,8; ako pogledamo naš put gore mi smo koristili bridove težina 2,2,3,3 i 4 što je upravo najmanje što smo i mogli! :)

20.

Kako bi što brže dosli do rješenja možemo opet krenuti s pohlepnim algoritmom (ali tražeci najveće vrijednosti), pa pogledati zadovoljava li to naše apetite. :)

Krenimo iz A:

$A \rightarrow C$ (težina 6)

$C \rightarrow D$ (težina 4)

$D \rightarrow B$ (težina 7)

$B \rightarrow E$ (težina 8)

$E \rightarrow A$ (težina 5)

Težine bridova u našem grafu: 2,2,3,3,4,4,5,6,7,8, a mi smo koristili 4,5,6,7 i 8 - problem riješen! :)